

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De filio reguli ca. lix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Euangelica

Frustra queris nomē. qz plures sum⁹. roga
bāt eū vt mitteret eos in greges porcorū qui
intra pascebāt. Et intrātes porcos p̄cipit
uerit eos ī mare. Indigene autē rogauerūt eū
vt trāstret a finib⁹ eorū. Quōq; ascēderet nauim
samaritā licet rogaret noluit secū ducere. Et re
dijt capharnaū: quā matthe⁹ vocat ciuitatez
suā nō origine: s; gēte. qz qlibet ciuitas gal
leopōrdici ciuitas galileoz.

De paralytico demisso per tectū

Caplm. LVII.

Sanauit para

lyticū aū se demissū p̄ regulas. p̄
mo remittēs pctā et q̄ fuerāt cau
sa morbi. qz qd ob cām fit: cessāte cā cessare
debet effect⁹. Et p̄ scribas et phariseos q̄
putabāt eum blasphemasse dicit paralytico
vt surgeret et tollerēt lectū suū: et surrexit et
tulit et abiit. Quia ergo p̄stat qz p̄ pctis qnq;
egrotat hō. medic⁹ visitās egrū p̄mo d; euz
monere ad p̄nāz et p̄fessione: ne pctō manē
te tāq; ferro in vulnere frustra sit malagma
appone.

De puteo samaritane.

Caplm. LVIII.

Quomodo autem ascen

disset ī iudeā et iterū redijt ī gal
leā optebat eū trāstret p̄ samariā
Id ē p̄ regione cui⁹ caput fuerat samariā. Cui⁹
tas ḡ nomē antiquū amiserat: et dicebat se
baste. sed regio nomē
illud retinuerat. Ue
nēs autē iuxta sichez
q̄ corrupte sichar di
cebat. et erat puteus
in predio qd emittit
cob a rege emoz. qd
et dedit filio suo Jo
seph. Et fatigatus ex
itinere sedit sup pute
um iacob: q̄ actenus sic vocatus fuerat et es
uentu q̄ seq̄. p̄ agnoscit⁹ ē pute⁹ samarita
ne. Sūt q̄ dicit locū illū esse ymblicū terre
nse habitabilis. qz singlis ānis qdā die esta
tis meridiana hora sol descēdit in aquā pu
tei nūsq; faciēns ymbzā. qd p̄hi apd stienem
fieri tradiderūt. Ideo em̄ dictum putant in
deuteronomio. Constituit eū sup excelsaz ter
ram. Inerunt autē discipuli in yzē vt cibos
emerēt: venitq; mulier haurire aquā: q̄ dñō

petentē potum q̄si notās eū: dixit iudeos nō
cōtū samaritanis. agnoscēs ex fimbrijs pal
lij dñm iudeū esse. Translatis decē tribub⁹:
rex assyrioz. misit plas et assyrios ad incolē
dam sibi terrā. Qui ob metum ferarū libros
moysi receperāt et legitima terre: nec tū cessas
bant ad idolatriā. Qui primo cubet vocati
sunt a fluuio perfarū. tunc autē samaritanī di
cebantur quasi medij inter iudeos et gentes.
Quōq; tū iudei vocauerūt eos iacobitas. Id ē
supplantatores. qz terrā frat̄ suoz q̄ eos cō
tingebat eis supplantauerant. Horū cibus et
valculis nō utebant iudei. Quōq; colloquen
do cū iesu: accepisset ab eo q̄ qnq; viros ha
buerat: et sexti erat p̄ cubina: ait. Uideo qz p̄
pheta es tu. et statim q̄siuit determinatiōem
q̄stionis. q̄ inter ipos et iudeos versabat. Dis
cebant em̄ iudei p̄p̄iū locū adorandi esse hie
rusalē et templū. Samaritanī p̄o montē gar
zarim in q̄ antiqui p̄ces adorauerūt. Iesus
autē dicit tps venisse in quo nec in hierusalez
nec in monte illo adoraret hoies. q. d. Non
p̄fero locū loco in adorādo. Ubiq; em̄ ado
retur deus tū in spū et veritate. i. ex dilectio
ne q̄ est a spū. et p̄ his q̄ vere sunt. i. pro eter
nis. Cui mulier. Scio qz messias venit. id est
in p̄mo est vt veniat. Forte et samaritanī si
gna aduentus dñi notauerāt. Messias he
braice. chis grece. vnctus latine. Punice qz
melle: dicit vngē. Lingua em̄ punica et syra
affines sunt hebrece. Dicit ei iesus. Ego sum.
q̄ loquor tecum. Reliquit mulier hydrtaz et
abiit in ciuitate montis ciues egredi ad vidē
dū hominē q̄ dixerat ei quecūq; fecerat: et di
cebat. Nunqd hic est christus. Timuit asse
rere qd audierat et credebat ne viri indignas
rent a muliere doceri. Cuius vero egrediens
tibus vocauit discipulos iesus: et ait. Sege
tes paratas ad messem. i. paratos ad creden
dum: cū tū adhuc supessent q̄tuor mēses ad
messem. Vñ p̄pendit hyemis tpe hoc factū
Iesus at ad p̄titiōez eoz itrauit yzē et mā
sit ibi aliq̄ dies et multi crediderunt in eū.

De filio reguli. Ca. LIX.

Enit autem iterum

ī Cana galilee a iuda ī quā ascē
derat. Et erat ibi qdā regul⁹. Id
est de potentiorib⁹ terre sub rege: cui⁹ filius
infirmabat nō in Cana sed in capharnaū.
Et rogabat dñm vt descenderet et curaret

filium suū. Qui redargue est a dño. qz non credebat eū posse sanare nisi corpali pñtia et tactu. Et ideo dñi instaret ille: ait ei. Uade fili tuus viuit. et sic absens p̄bo sanauit eū. Descēde. qz pater cū cognouisset filiu sanatu in hora verbi dñici: credidit ipse z dom⁹ ei⁹ tota. Creditur iste fuisse iudeus: qz dicit ei dñs. Nisi signa et p̄d̄gta videritis nō credetis. Iudei em̄ signa querūt.

De cōtulo leui. Capl. LX.

Fecit ei leui cō

uuiū in domo sua. Et discumbē bāt eū eo publicani q̄ stierāt socij leui. quē eū arguerēt pharisei q̄ cū talibz edebat ait. Nō veni vocare iustos sed peccatores ad pñiam. Excusauitqz discipulos de eo qz nō ieiunabāt. Tū qz rudes erāt nec difficilia sustinerēt. tum qz corpali ter cū eis erat qz cū auferet ab eis plurimū ieiunaret. Ex h̄ q̄ daz dicit qz ablato ch̄io i ascensione: ieiuna uerūt discipuli vsqz ad missione spūsc̄i. Et ob h̄ ieiunant ab ascensione vsqz in p̄tecostē. Nec etiā tūc celebrant nuptias q̄si tā inchoz antes tres hebdomadas añ festū sc̄i ioan̄nis. S; non est autenticū. nec in actib⁹ ap̄lo rū legit tunc de ieiunio eoz. sed de ord̄ne tñi. Querentibz aut phariseis signū de celo negauit eis tāqz indignis. qz deteriores erant n̄m̄it̄is z regina austri q̄ nec legē dei nec p̄phetas habuerāt. Et nota qz in antiquioribz codicibz inuulite legit.

De filla archisynagoga et emorroissa. Capl. m. LXXI.

Ecce princeps

synagoge iatr⁹ adorauit eū dicens. Filia mea

mō defuncta ē. i. mori ti prima vt marc⁹ et lucas dicit. Veni pone manum sup eaz et uiuet. Et duz iret: mulier emorroissa ab an̄nis. xij. retro ueniens tetigit s̄mbriā uestim̄enti ei⁹ et sanata est. Ambrosius in sermone de saluatore dicit hanc fuisse martham. Enumerans enim be

In ecclesiastica h̄istoria legit qz q̄dam fecit statuā ereā i honore saluatoris. z p̄ statuā marthevbi sanata ē. z q̄dā herba nascebat ibi: q̄ q̄nqz crescebat ita qz tāgebat s̄mbriā uestim̄enti. z erat tāte fortitudinis qz q̄cūqz sumeret ex ea ab om̄i languore sanabat.

neficiā ch̄i circa gen⁹ humanū: post aliq̄ p̄missa subdit. Dū languidū sanguinis fluxū siccat i martha. dū demones expellit de martha. dū corp⁹ rediuit spūs calore p̄stringit lazaro. Veniēs aut i domū iatri induit tñi secū petrū iacobū z ioannē fratrem eius qui quali secretarij eius erant. z patrē z matrem puellē. Et eiecit i ridentibz eum. qz dicebat puella dormit. tenens manū puellē ait. Tābita cumi. qd sonat puella tibi dico surge. Tamen tibi dico nō est de interpretatio nez iussit illi dari māducare. Hoc em̄ eue rū experimentū vere resurrectiōis. Magi em̄ mortuos suscitāt q̄busdā characteribz alligat. s; vtraqz ascella z lo q̄ eos z icedere faciūt sed comedere nequaqz possunt.

De duobz ecclis z de surdo z muto. Capl. m. LXXII.

Trāseunte

ti sunt eū duo eccl̄ clamātes. Fili dauid miserere nostri. Cūqz uenisset domū. i. ad domū suā nazareth: tetigit oculos eoz z ap̄ri sunt. Cūqz dicit et eis. Uidete neqz sc̄iat. tñ diffamauerāt eū i tota terra illa. Egressis illis obtulerūt ei manū demoniū h̄ntem. z electo demone locut⁹ em̄tus. In greco tñ meli⁹ sonat surdū q̄ mutū. De beelzebub Capl. m. LXXIII.

Inqz laudaret

eū turba: pharisei dicebāt. In beelzebub p̄ncipe demonioz electi demōes. A belo p̄mo noie idoli: varie gētes fm̄ idiomata lingue sue cognouibant idola sua. Babiloni⁹ dicitur bel. moabita beel. palestini baal. Qñqz aliqd sup addebāt. vt beel p̄begor. i. de tentiginis. q̄ est priapus. Qñqz baalim q̄ ē de sidonioz. et sonat vtr̄ mensurā robur meū z caput. Beelzebub tñ nulli doli nomē erat. s; indei i r̄torie vicinū sibi idolum acharonitaz sic vocabāt. Et sonat vtr̄ muscar: ob sordes immolatiōis sanguis qui sequuntur musce. Nec est final̄ l̄ra d. vel l. vel y. sed b. Quibz ait iesus. Filij aut uestri in eūciūt. q. d. si in filijs v̄ris h̄ac expulsiōe dōdatis: cur nō i me idē faciūt. Erāt ei d̄ iudicis exorciste q̄ p̄ exorcismos salomōis demōes